

Spis treści

Wstęp	5
1. Rola parlamentów narodowych w Unii Europejskiej	19
1.1. Uwagi wstępne	19
1.2. Regulacje UE odnoszące się do roli parlamentów narodowych	22
1.2.1. Regulacje wspólnotowe i unijne odnoszące się do roli parlamentów narodowych przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony	22
1.2.2. Nowe uprawnienia parlamentów narodowych wprowadzone na mocy Traktatu z Lizbony	25
1.3. Rozpatrywanie spraw UE w parlamentach narodowych	29
1.3.1. Ewolucja udziału parlamentów narodowych w sprawach UE	29
1.3.2. Systemy rozpatrywania spraw UE przez parlamenty narodowe	32
1.3.2.1. Rozwiązania instytucjonalne	32
1.3.2.2. Rozwiązania proceduralne	34
1.4. Współpraca międzyparlamentarna	36
1.5. Wnioski	40
2. Zasada pomocniczości w prawie UE	44
2.1. Uwagi wstępne	44
2.2. Źródła zasady pomocniczości w prawie UE	45
2.3. Rozwój zasady pomocniczości w prawie UE	49
2.4. Trybunał Sprawiedliwości wobec zasady pomocniczości	57
2.5. Definicja zasady pomocniczości i jej powiązanie z innymi postanowieniami traktatów	62
2.5.1. Definicja zasady pomocniczości w art. 5 ust. 3 TUE	62
2.5.1.1. Kompetencje wyłączne UE	62
2.5.1.2. Testy konieczności i wartości dodanej	64
2.5.2. Powiązanie zasady pomocniczości z innymi postanowieniami traktatów	69
2.6. Wnioski	72

3. Kształtowanie się procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości – Traktat konstytucyjny i Traktat z Lizbony	75
3.1. Uwagi wstępne	75
3.2. Ewolucja merytorycznych postanowień dotyczących procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	77
3.2.1. Ogólne propozycje dotyczące możliwości kontroli poszanowania zasady pomocniczości	77
3.2.2. Ewolucja poszczególnych elementów procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	79
3.2.2.1. Zakres informacji przekazywanych parlamentom narodowym	79
3.2.2.2. Mechanizmy żółtej i pomarańczowej kartki	81
3.2.2.3. Sądowa kontrola poszanowania zasady pomocniczości	83
3.3. Ocena w literaturze procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	84
3.4. Skoordynowane kontrole poszanowania zasady pomocniczości przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony	88
3.5. Wnioski	90
4. Zakres unijnego prawa pochodnego podlegającego procedurze kontroli poszanowania zasady pomocniczości	93
4.1. Uwagi wstępne	93
4.2. Definicja projektu aktu ustawodawczego	94
4.3. Akty prawa pochodnego niepodlegające procedurze kontroli poszanowania zasady pomocniczości	102
4.3.1. Akty przyjmowane w ramach kompetencji wyłącznych UE	102
4.3.2. Akty delegowane i wykonawcze	107
4.3.3. <i>Soft law</i> i dokumenty przyjmowane w ramach otwartej metody koordynacji	111
4.3.4. Instrumenty przyjmowane w ramach WPZiB	115
4.4. Zastosowanie procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości do art. 352 TfUE	120
4.5. Wnioski	128
5. Przebieg procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości na gruncie traktatów	130
5.1. Uwagi wstępne	130
5.2. Przekazywanie projektów aktów ustawodawczych parlamentom narodowym	131
5.3. Rozpatrywanie przez parlamenty narodowe projektów aktów ustawodawczych w świetle zasady pomocniczości	136
5.4. Instytucje UE wobec uzasadnionych opinii parlamentów narodowych	139
5.5. Skarga do Trybunału Sprawiedliwości w sprawie naruszenia zasady pomocniczości	144
5.6. Wnioski	147

6. Wdrożenie procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości w porządkach prawnych państw członkowskich UE	149
6.1. Uwagi wstępne	149
6.2. Uregulowanie i przebieg procedury w poszczególnych państwach członkowskich	150
6.2.1. Austria	150
6.2.2. Belgia	153
6.2.3. Bułgaria	156
6.2.4. Chorwacja	157
6.2.5. Cypr	158
6.2.6. Czechy	159
6.2.7. Dania	161
6.2.8. Estonia	162
6.2.9. Finlandia	162
6.2.10. Francja	163
6.2.11. Grecja	165
6.2.12. Hiszpania	165
6.2.13. Irlandia	168
6.2.14. Litwa	169
6.2.15. Luksemburg	170
6.2.16. Łotwa	171
6.2.17. Malta	172
6.2.18. Niderlandy	172
6.2.19. Niemcy	173
6.2.20. Polska	176
6.2.21. Portugalia	179
6.2.22. Rumunia	180
6.2.23. Słowacja	181
6.2.24. Słowenia	182
6.2.25. Szwecja	184
6.2.26. Węgry	185
6.2.27. Włochy	186
6.2.28. Zjednoczone Królestwo	189
6.3. Przekrojowe zagadnienia związane z wdrożeniem procedury w porządkach prawnych państw członkowskich	193
6.3.1. Regulacje dotyczące relacji między podmiotami zaangażowanymi w procedurę kontroli poszanowania zasady pomocniczości	193
6.3.1.1. Współpraca izb parlamentów dwuizbowych w ramach kontroli poszanowania zasady pomocniczości	193
6.3.1.2. Parlamenti regionalne jako uczestnicy procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	195
6.3.1.3. Obowiązki rządu w ramach procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	198
6.3.2. Regulacje dotyczące procedury wewnątrz izb/parlamentów	199

6.3.3. Aktywność parlamentów narodowych w ramach procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	201
6.3.4. Współpraca między parlamentami narodowymi i parlamentami regionalnymi państw członkowskich w ramach mechanizmu wczesnego ostrzegania	203
6.4. Wnioski	206
7. Wpływ procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości na tryb pracy instytucji i organów UE	209
7.1. Uwagi wstępne	209
7.2. Stosowanie zasady pomocniczości w pracach Komisji Europejskiej	210
7.3. Stosowanie zasady pomocniczości w pracach Parlamentu Europejskiego	215
7.4. Stosowanie zasady pomocniczości w pracach Rady UE	217
7.5. Monitorowanie przez Komitet Regionów poszanowania zasady pomocniczości	218
7.6. Uwzględnianie opinii parlamentów narodowych w toku procedury ustawodawczej	221
7.7. Wnioski	225
8. Propozycje reformy procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości oraz nowych mechanizmów udziału parlamentów w procesie decyzyjnym UE	227
8.1. Uwagi wstępne	227
8.2. Rozszerzenie procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości na zasady przyznania i proporcjonalności	228
8.3. Rozszerzenie zakresu przedmiotowego procedury kontroli poszanowania zasady pomocniczości	230
8.4. Wydłużenie terminu na badanie pomocniczości	232
8.5. Nowe mechanizmy udziału parlamentów w procesie decyzyjnym UE	234
8.6. Wnioski	238
Podsumowanie	241
Bibliografia	248
Wykaz akronimów	286